

GŁOS ZIEMI

GAZETA TYGODNIOWA

ADRES Wilno, ul. Zamkowa 4 m. 6.

Godz. przyjęć Redakcji i Administr. 9—13 oprócz niedziel i świąt

PRENUMERATA Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ: miesięcznie 35 gr, kwartalnie 95 gr, półrocznie 1.75, rocznie 3 zł. Cena pojedynczego numeru 10 gr.

Rok II.

Wilno, Niedziela 24 lipca 1938 r.

№ 30 (67)

W latach urodzaju ludność w Polsce nie dojada

Wicepremier Kwiatkowski o aktualnych zagadnieniach rolniczych

INTERWENCJA RZĄDU.

Na posiedzeniu komisji specjalnej Sejmu podczas rozpatrywania rządowego projektu ustawy o środkach finansowych na poprawienie cen artykułów rolnych, zabrał głos wicepremier E. Kwiatkowski, który mówił m. in.:

Gdy w nowej Polsce zestawiamy okresy kryzysów ogólnogospodarczych, to stwierdzamy za każdym razem, że pokrywają się one z okresami nadwyżek zbożowych i rozbitych w dół cen agrarnych do tego stopnia, że osiągnięta nadwyżka — w sposób prawie cudowny, bo urodzaj zboża nie wymaga normalnie żadnych specjalnych i dodatkowych nakładów — nie pokrywa ani w części sumarycznej straty rolnictwa.

Chorobliwy ten stan podkreśla aż nadto wyraźnie następujące paradoksalne zjawisko:

Suma dochodu gotówkowego rolnictwa polskiego jest wyższa w latach nieurodzaju niż w latach dobrego rezultatu żniw. A przecież to jest niezgodne z interesem i społecznym i politycznym i gospodarczym Polski.

Co gorzej stwierdziliśmy to już cyfrowo i statystycznie w sposób niewątpliwy, że w latach urodzaju i nadwyżek zbożowych i wleś i miasto konsumuje mniej i gorzej.

Na wsi konsumpcja przesuwana się w kierunku ziemniaków, a w miastach w kierunku żyta — przy czym normy na głowę ludności spadają. Ludność nie dojada a dzieci marnieją.

Odwrotnie w latach gorszego urodzaju i związanego z tym oderwania się od cen kolonialnych, a zbliżenia się do cen zachodnio-europejskich z uwzględnieniem oczywiście istniejących różnic, koniunktura ogólna poprawia się tak znacznie, iż rosną w skalę zarówno bezwzględnej jak i względnej cyfry konsumpcji, a ponadto przesuwana się ona na wytwory szlachetniejsze, bardziej odżywczo wartościowe.

Tego zjawiska nie można uznać ani za normalne, ani za zdrowe.

Ten przeskok od cen uwzględniających prawo milionowych rzesz rolniczych do egzystencji do cen kolonialnych odbywa się w Polsce bardziej gwałtownie i anormalnie niż w innych zachodnich krajach. Na to składają się różne przyczyny,

a) pojemność towarowo-zbożowa rynku polskiego jest szczególnie mała (struktura ludnościowa — zdeorganizowany kredyt rolniczy — brak urządzeń technicznych itd.);

b) potrzeba wyrównań gotówkowych w rolnictwie po żniwach jest szczególnie duża;

c) mamy do czynienia z nierównomiernym rozkładem urodzaju pomiędzy okręgi żywicielskie (nadwyżkowe) i niedoborowe.

W oparciu o przeszłe doświadczenia i nauki również w r. b. rząd stosuje metody, które będą przeciwdziałać nieuzasadnionej nadpodaży i antygospodarszemu spadkowi cen zbóż, poniżej granic, które każdy obywatel w Polsce musi uznać za nierentowne i szkodliwe.

Tak więc uruchomiono pomoce, które szczegółowiej były omawiane w przemówieniu p. min. rolnictwa i w prasie, a które rekapituluję tylko przez wyliczenie dla całości obrazu:

a) kredyty rejestrowe i zastawowe dla producentów oraz dla młynów i spółdzielni zostały uruchomione, w wysokości wystarczającej, bo nigdy do tej granicy nie wyczerpanej. **Ew. powiększenie tych kredytów nie jest niemożliwością.**

b) W granicach możliwości i potrzeby gospodarczej złagodzony będzie nacisk płatniczy na wieś w okresie poźniowym. Odpowiednie zarządzenia są już przygotowane, a częściowo wydane.

c) Zapasy dotychczasowej rezerwy zbożowej odnawia się, — zaraz po żniwach wznowione będą zakupy. Również wojsko dla swych potrzeb uruchomi po żniwach normalne zakupy.

d) Wprowadzone w życie będą od 1 sierpnia zwroty ceł przy wywozie zboża, zgodnie z wnioskiem ministerstwa rolnictwa.

W r. bież. stan urodzaju zbóż w świecie należy ocenić jako dobry — ale niewątpliwie nie można opatrzyć go mianem „nadzwyczajny”. Pamiętać jednak należy o dwu momentach. Państwa, które muszą uzupełniać swój zapas zbóż nie postępują tak naiwnie jak my. Do chwili dokonania zakupów twierdzą, że mają urodzaj b. dobry, by nie ułatwiać wyższej cen. Po wtóre — z rynków pozaeuropejskich nadchodzą coraz częściej wiadomości niepomyślne co do urodzaju, w szczególności co do urodzaju kukurydzy.

Podobnie można scharakteryzować sytuację w Polsce. Urodzaj na ogół ocenia-

ny jest jako dobry, ale o ustaleniu nadwyżki eksportowej — jako szczególnie wysokiej — mówić nie można w chwili obecnej.

Odwrotnie — w wielu okręgach rezultaty zbiorów są słabe, a rezultat ostateczny zależeć będzie od warunków atmosferycznych w okresie żniw.

Wreszcie, może nie bez znaczenia jest to, że rysują się postępy organizacyjne w rolnictwie polskim. **Zorganizowana opinia rolnicza może oddziaływać b. wydatnie przeciwko wszelkiej spekulacji, obliczonej na sztuczne spychanie cen rolniczych w dół, do poziomu deficytowego.**

Gdybym miał odpowiedzieć na pytanie, na jakim czynniku oparł się rozwój roku 1937, który uważam za b. dobry, to na pierwszym miejscu wymieniałbym poważne zwarcie się „nożyc cen” i to nie do jakiegoś przypadkowego poziomu, ale do poziomu okresu stosunkowo dużej stabilizacji, jakim był okres przedwojenny.

Jeżeli te przybliżenia w r. 1937 i 1938 „nożyce cen” miałyby się ponownie rozszerzyć, to musiałyby to wywrzeć bezpośredni wpływ na dolne kształtowanie się poszczególnych elementów rozwoju koniunktury gospodarczej.

Rząd miał poczucie, że gdyby nie poruszył właśnie obecnie tego zagadnienia, to popełniłby duży błąd.

Staje się więc nieodzowne, by sobie samym odpowiedzieć jasno na to pytanie: **Czy mamy uważać dobry urodzaj zboża za objaw pomyślny i pożądany, objaw, na który pragniemy nastawić naszą politykę gospodarczą, czy też istotnie i poważnie sądzimy, że istnieje „klęska urodzaju” i „dobrodziejstwo nieurodzaju”.**

Z każdego punktu widzenia musimy odpowiedzieć, że **dobry urodzaj zboża jest zjawiskiem pożądanym.**

Ale dotychczas nadwyżki zbożowe rozbijały nam koniunkturę, a zarządzenia nasze nosiły charakter nie tylko doraźny, ale wyraźnie „dezynfekcyjny”, t. j. przeciwdziałający się objawom jak gdyby klęski żywiołowej.

W okresie między latami 1932 i 33 a r. 1934 spadek ceny zboża wynosił 15 zł na q, spadek ceny pszenicy ok. 17 zł na q. I to już nie z poziomu „wysoko koniunkturalnego” w r. 1928-29, którego nie chcemy brać za podstawę do porównań.

Miasta polskie spożywają ok. 2 i pół mil. ton zbóż, a więc średnio cztery razy więcej niż wynosi nadwyżka eksportowa, która decyduje o poziomie cen.

Spadek cen 8 zł na q stanowi ubytek w dochodzie rolniczym ok. 200 milj. zł rocznie, o 12 zł na q — stanowi już 300 milj. zł i nie może być skompensowany „naddochodem” z eksportu.

(Dokończenie na str. 3).

Angielska para królewska w Paryżu

Król Anglii Jerzy VI i królowa Elżbieta przybyli w uroczyste odwiedziny państwowe do Paryża. Stolica Francji poczyniła na szeroką skalę zakrojone przygotowania, by uczcić pobyt angielskiej pary królewskiej. Cała trasa przejazdu orszaku królewskiego w Paryżu tonęła w sztandarach francuskich i angielskich.

Paryż powitał angielską parę

królewską z jednomyślną serdecznością i entuzjazmem niezależnie od zabarwienia politycznego: od royalistów francuskich aż do skrajnej lewicy. Cały Paryż i niezliczone tysiące przybyłych z prowincji napłynęły dziś od samego rana do zachodniej dzielnicy Paryża, którą miał przeciągać z dworca w Lasku Bulońskim do pałacu d'Orsay orszak królewski.

Prasa paryska, która jednomyślnie niezwykle gorąco witała gości angielskich, podkreśla dzisiaj coraz mocniej doniosłe znaczenie polityczne tej wizyty. Stwierdzając, że jest ona nie tylko dowodem entente cordiale, ale jednocześnie symbolizuje iż dotychczasowa ścisła współpraca francusko-angielska w świetle obecnej wizyty angielskiej zarysowuje się wobec świata, jako ścisły sojusz polityczny i wojskowy między obu mocarstwami.

Min. Łozarajtis w Warszawie?

Prasa litewska donosi, iż w połowie września r. b. minister spraw zagranicznych Litwy Łozarajtis przyjedzie do Warszawy z oficjalną wizytą.

Prasa dodaje, iż po wizycie tej należy się spodziewać zacieśnienia stosunków polsko-litewskich.

Rumunia w żałobie

Po zgonie Królowej-Matki

W Bukareszcie w związku ze śmiercią królowej - matki ogłoszono 6-miesięczną żałobę dla dworu i armii.

W środę rano zostały zwłoki zmarłej królowej przewiezione specjalnym pociągami z Sinaia do Bukaresztu, gdzie (wystawiono je na widok publiczny. Trumna zostanie przewieziona do Curtea de Arges, gdzie w kościele klasztornym spoczywają już zwłoki dwóch pierwszych królów Rumunii: Karola I i Ferdynanda I.

Wszystkie dzienniki ukazały się dziś z czarnymi obwódkami, poświęcając całe kolumny zmarłej królowej.

W biografiach zgasłej podnoszą jej nieocenione zasługi, jako opiekunki rannych, nieustraszonej orędowniczki pokoju, zwanej „Królową Zwycięstwa”.

Gazety podkreślają m. in. fakt, że królowa Maria w chwilach poważnego cierpienia, zdecydowana była powrócić do kraju, by zakończyć swe życie na ziemi, którą tak ukochała.

Z polecenia Pana Prezydenta R. P. pan minister Szembek, podsekretarz stanu w Min. Spr. Zagr. będzie reprezentować Pana Prezydenta w charakterze ambasadora nadzwyczajnego na uroczystościach pogrzebowych Królowej Marii rumuńskiej.

Teror w Palestynie

W ub. tyg. zostało w Palestynie zabitych 9 osób, a kilkadziesiąt rannych. W Jerozolimie i Haifie są wszystkie sklepy zamknięte. W północnej Palestynie odbywa się wędrówka całych rodzin żydowskich, które opuszczają ośrodki akcji terrorystycznej, szukając bezpieczniejszego schronienia w środku kraju.

Zakaz opuszczania mieszkań, wydany przed paru dniami, został w Jerozolimie zniesiony. Utrzymany został natomiast w innych miastach, jak w Safed. W przyszłym tygodniu odbędzie się przed sądem wojennym szereg procesów przeciw Żydom, oskarżonym o udział w zamachach i nielegalne posiadanie broni.

Do Damaszku napływają uchodźcy z Palestyny. Wszystkim uciekinierom groziła kara śmierci lub długoterminowe więzienie gdyż wszyscy oni mieli stanąć przed brytyjskim trybunałem wojennym w Palestynie.

Co słychać na świecie

— W czasie konferencji w sprawie Chaco delegacja Paragwaju wycofała wszystkie swe zastrzeżenia przeciwko definitywnemu zawarciu układu. Postanowiono, iż tekst traktatu zostanie natychmiast redagowany i podpisany we czwartek przez ministrów spraw zagranicznych Boliwii i Paragwaju.

— Do neapolitańskiego portu wszedł jacht „Gugsar”, na którego pokładzie znajdują się książę i księżna Windsor.

— Tragiczne zapasy pastucha z niedźwiedziem. W gminie Cajneni koło Ramnícul rzeka Olj wyrzuciła na brzeg zwłoki młodego mężczyzny oraz niedźwiedzia. Ubranie mężczyzny wskazuje, że chodzi o młodego pastusza. Według przypuszczeń chłopak został zaatakowany przez niedźwiedzia, lecz wkrótce po tym zarówno napastnik jak i napadnięty stoczyli się w czasie szamotanii się do rzeki, w której ponieśli śmierć od utonięcia.

— Cyklon nad N. Jorkiem. Wybrzeże New Jersey zostało na długości 10 km i szerokości 6 od Redbank aż do Seabright zniszczone cyklonem. Wyrządzone stały przekraczając 100 tysięcy dolarów. Równocześnie szalała w ciągu dwóch godzin niezwykle gwałtowna burza nad Nowym Jorkiem. Połączenie radiowe z Europą uległo na krótki czas przerwaniu.

— Bobry dla Indian. Rząd Kanady stworzył w celu ochrony bobrów nowy rezerwat o obszarze przeszło 1500 km kw. W rezerwacie tym, leżącym w północnej części prowincji Quebec, zabroniono polowania oraz łowienia tych zwierząt przez lat 15. Po upływie tego czasu będą tam mogli polować Indianie, dla białych traperów teren ten jednak będzie nadal zamknięty.

— Największy balon niemiecki „Dr. Hans Hartman” odbył wczoraj swój pierwszy lot z lotniska Bitterfelden pod kierownictwem dr. Drechslera. Balon konstruowany przez niemiecki instytut badań lotnictwa służyć ma przede wszystkim badaniu stratosfery. Po 4-godzinnym locie balon wylądował pomyślnie w Tharau w pobliżu Koethen.

— Wulkan japoński „ożył”. W okolicach czynnego wulkanu Asama położonego w odległości 144 km. na północny zachód od Tokio nastąpiło silne trzęsienie ziemi. Z krateru wulkanu wydobywała się gęsta kłęby dymu. Istnieje obawa o los 30 turystów.

— Dorożkarz - filantrop. Zmarł w Sofii dorożkarz Serafim Georgijew Ginow. Zmarły pozostawił testament, w którym przeznaczył na cele dobroczynne sumę 300.000 le (około 20.000 zł.). Ginow do końca życia pracował jako dorożkarz i majątek zebrał niezwykłą pracowitością i sumiennością i oszczędnością.

— Ludność kuli ziemskiej. Wydany świeżo rocznik statystyczny 11 narodów za r. 1937-38 oblicza, że ludność kuli ziemskiej w dn. 31.XII 1936 r. wynosiła 2.115.800 tysięcy.

— Katastrofalne zderzenie autobusu z pociągami w Saksonii. Nastąpiło w pobliżu miejscowości Trebsen zderzenie autobusu z pociągami. 5 osób zostało zabitych, 15 rannych, z tego 6 ciężko.

— Katastrofa samolotowa w Meksyku. W stanie Chiapas rozbił się samolot pasażerski, mający na pokładzie 5 osób.

— Nieurodzaj tytoniu w Bułgarii. — Panujące od dłuższego czasu upały wywarły w całym kraju znaczne szkody w zbiorach rolniczych. Ogólnie przypuszczają, że tegoroczne zbiory tytoniu będą o 50 proc. mniejsze niż w latach ubiegłych.

— Szczepionka przeciwcholeryczna dla Chin. Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił wysłać przy współudziale Amerykańskiego Czerwonego Krzyża 1000 litrów szczepionki przeciwcholerycznej do Hongkongu. Pozwoli to na przeprowadzenie 3 milionów szczepień. Przesyłka przeznaczona jest dla rządu chińskiego,

Wojna sowiecko-japońska

wisi na włosku

Konferencje bez rezultatów. — Nowe protesty japońskie. — Starcia zbrojne na granicy mandżurskiej

Na Dalekim Wschodzie gromadzą się groźne chmury na skutek incydentu pogranicznego, sowiecko-japońskiego. Oddział sowiecki przekroczył granicę w punkcie, gdzie zbiegają się granice Sowietów, Mandżukuo i Korei (należącej do Japonii) oraz zajął miejscowości Szanfen i okopał się na leżących w pobliżu tej miejscowości wzgórzach. Zajęte przez ten oddział wyniosłości mają duże znaczenie strategiczne. Rząd Mandżukuo przesłał rządowi sowieckiemu energiczny protest z tego powodu i zażądał niezwłocznego wycofania wojsk oraz udzielenia gwarancji na przyszłość. Taki sam protest złożył w Moskwie przedstawiciel Japonii. Protesty nie dały rezultatów, gdyż rząd sowiecki twierdzi, że zajęta miejscowość należy do Związku Sowieckiego. Odmowa sowiecka uważa-

na jest przez opinię japońską za niedopuszczalną prowokację. Rząd japoński złożył ponownie swój protest u rządu ZSRR i odparł stanowczo twierdzenie, jakoby wojska sowieckie, które wtargnęły na obszar Mandżukuo, znajdowały się w pasie pogranicznym, należącym do Sowietów.

Z Japonii donoszą, że na południu wy zachód od Władywostoku rozpoczęła się koncentracja wojsk sowieckich. Konflikt zaognia się również i skutkiem tego, że jak twierdzą Japonczycy, oddziały sowieckie zamordowały na wybrzeżu koło Hosanhu japońskiego żandarma.

Jak donoszą z Seulu (Korea) w czasie toczących się pertraktacji do zlikwidowania incydentu pod Hunszun, sowieckie oddziały znajdujące się w zachodnich górach pod Czangfeng otrzymują

stałą posilki. Ostatnio do wschodniego okręgu Possiet przybyły oddziały kawalerii i jednostek zmotoryzowanych. Poza tym donoszą o nowym pogwałceniu granicy przez dwa samoloty sowieckie.

Koło miejscowości Huthi, leżącej na wschodniej granicy Mandżukuo w odległości 350 km na północ od Władywostoku oddziały sowieckie ostrzeliwały patrol japońskiej żandarmerii. Jeden podoficer został ranny. Ministerstwo spraw zagranicznych Mandżukuo złożyło protest na ręce sowieckiego konsula generalnego.

Ambasador Japoński w Moskwie Szigemitsu otrzymał z Tokio polecenie ponowić w Moskwie protest w sprawie zajęcia w Hunczun. Ambasador zażąda w bezpośredniej rozmowie z Litwinowem załatwienia konfliktu.

Rekordowy lot na około świata

Milioner amerykański, lotnik Hughes (czyt. Juz) dokonał lotu naokoło świata w 3 dni, 19 godzin, 14 min. i 10 sek. Dotychczasowy rekord, należący do pilota Posta, który zginął w 1935 r., został pobity o 85 godzin. Na lotnisku w Nowym Jorku Hughesa witwały owacyjnie olbrzymie tłumy publiczności.

Premier rządu Węgier u Mussoliniego

Mussolini przyjął w Rzymie węgierskiego premiera Imredy i ministra spr. zagr. Kanyę. Rozmowa trwała dwie godziny i odbyła się w serdecznym nastroju.

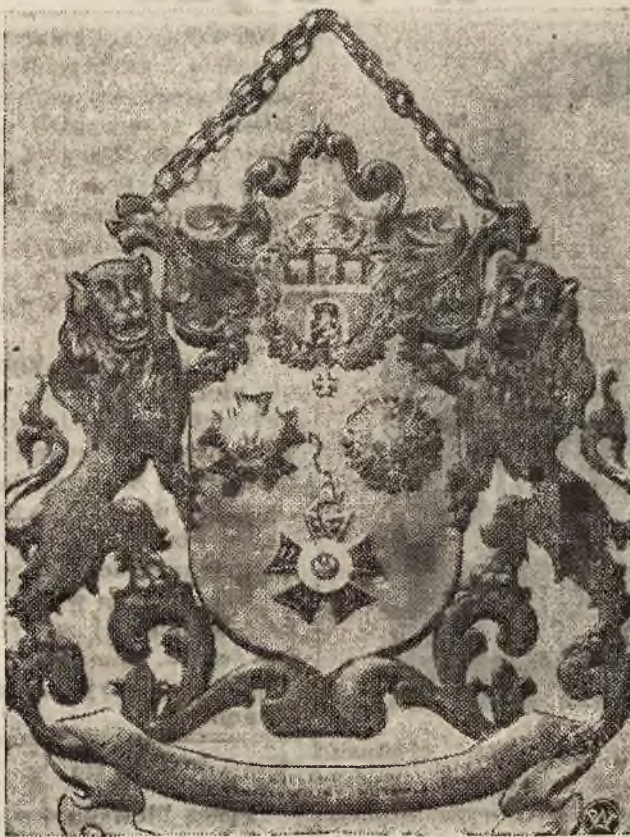
* * *

Premier Imredy oraz minister spr. zagr. Kanya udali się do miast Liffiori i Pontinii, gdzie zwiedzili słynne instalacje wodne. Goście węgierscy byli wszędzie entuzjastycznie witani przez ludność.

Przeleciał przez Atlantyk

Amerykański lotnik Corrigan dokonał samotnie na starym samolocie przelotu przez Atlantyk z Nowego Jorku do Irlandii w ciągu 28 godzin 13 minut. Amerykańskie władze lotnicze, które zmuszone są do ukarania lotnika Corrigan za przekroczenie zakazu przelotu nad Atlantykiem, postanowiły, biorąc pod uwagę jego sukces, nie pozbawiać go licencji pilota, lecz ograniczyć się do udzielenia mu formalnej nagany.

Votum dla M. B. Ostrobramskiej

Na zdjęciu reproduujemy votum-ryngraf, który do Ostrej Bramy niesie pieszy patrol b. Ochotników Lwowskich. Pod herbem miasta Lwowa widnieją krzyże małopolskich oddziałów armii ochotniczej, Orłąt i Zadwórzaków.

Waga szluk szynkowych loco beko-
niarnia białostocka wynosi 90—100 klg.,
loco spedy poza Białymstokiem od 100—
115 klg.

Zasiewy na przestrzeni 10 tys. ha zniszczył huragan w pow. oszmiańskim

Huragan, jaki przeszedł kilka dni temu nad pow. oszmiańskim zniszczył całkowicie zasiewy przeszło 800 rolnikom na przestrzeni około 10.000 ha, pozostawiając ich rodziny w obliczu nędzy i głodu. Z pomocą śpieszy

Powiatowy Komitet Pomocy Ofiarom Gradobicia w Oszmianie, który apeluje o zbiórkę nasion zbóż na zasiewy i ziemniaków na dożywianie poszkodowanych oraz paszy dla inwentarza.

Uruchomienie kredytów na budownictwo wiejskie

Celem zaspokojenia potrzeb drobnych rolników w dziedzinie budownictwa, Państwowy Bank Rolny przystąpił do rozprowadzania za pośrednictwem Gminnych Kas Pożyczkowo-Oszczędnościowych kredytów na budownictwo wiejskie.

Zasady i warunki, na jakich będą te kredyty wydawane, są następujące:

1) pożyczki budowlane udzielane będą gospodarstwu o obszarze nie przekraczającym 35 ha;

2) pożyczki przeznaczone są wyłącznie na wykończenie rozpoczętych budynków wiejskich: mieszkalnych lub gospodarskich;

3) pożyczka na gospodarstwo wiejskie nie może przekraczać sumy złotych 600

i nie może być mniejsza niż zł 100;

4) pożyczki udzielane będą na okres 5—10 lat, przy czym rolnik może korzystać w ciągu pierwszego roku z karencji od spłaty kapitału, odpłacając w tym roku tylko odsetki;

5) Oprocentowanie pożyczek dla pożyczkobiorców, łącznie z wszelkimi kosztami, wynosić będzie 4% w stosunku rocznym, płatne półrocznie z góry;

6) kredyt podlegać będzie spłacie w równych ratach półrocznych;

7) dokładne warunki powyższego kredytu zostaną zainteresowanym podane przez poszczególne Gminne Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowe.

Pożar gimnazjum kupieckiego w Smorgoniach

W dniu 17 bm. wybuchł pożar w gimnazjum kupieckim w Smorgoniach. Spaliło się urządzenie kancelarii i częściowo

gabinet dyrektora, jak również spaliły się częściowo akta. Straty wynoszą zł 4000.

Pogotowie lekarskie na wsi

Nigdzie bodaj nie ma tak wielu przeróżnego rodzaju wypadków przy pracy, jak wsi. Może być i tak, że nie są to wszystkie wypadki groźne, lecz jednak zaniechano spowodować mogą bardzo groźne następstwa. Jak to bowiem często się zdarza ze zwykłego zacięcia się w palec kosą lub wbicia sobie druzgi w rękę, wskutek zaniechania i zlekceważenia zostaje się na całe życie kaleką.

Sprawa leczenia na wsi, a specjalnie sprawa doraźnej pomocy nie jest tak prosta i mało znacząca, jakby się to zdawać mogło. Próbowano ją rozwiązać za pomocą przeróżnych sposobów, jednak i w tym dziale wieś musi sama sobie pomóc i sama postarać się o posiadanie pewnych sił dostatecznie przez kolonów. Tego rodzaju przeszkalanie młodzieży prowadzi Czerwony Krzyż, o którego działalności w tej dziedzinie zostanie wygłoszona w niedzielę dn. 24 lipca o godz. 15,15 przez Tadeusza Kosteckiego interesująca pogadanka pt. „Pomoc w nagłych wypadkach”. Pogadanką tą winny specjalnie zainteresować się koła młodzieży wiejskiej, dla której też audycja ta jest specjalnie przeznaczona.

Jak stosować nawozy sztuczne

Zasady stosowania nawozów sztucznych niestety nie są u nas ogólnie rolników zbyt dobrze znane, chociażby z tego tylko względu, że stosowane są one w bardzo małych i-

lościach i tylko przez bardziej postępowych i świadomych gospodarzy wiejskich. Obecnie jednak po przywróceniu opłacalności gospodarstw rolnych, sprawa zwiększenia użyźnienia nawozów pomocniczych staje się coraz bardziej aktualna i nawozy sztuczne znajdują coraz więcej zwolenników, dla których jednak bardzo ważną rzeczą jest zapoznanie się z zasadniczymi zasadami ich użycia.

O tym, jakie są „Warunki opłacalności nawozów sztucznych” mówić będzie przez radio w czwartek 28 lipca o godz. 21,00 p. Fortunat Starzyński, którego pogadanka zostanie niewątpliwie przez słuchaczy wiejskich należycie wykorzystana.

Pogadanka dla właścicieli sądów

Wszyscy radiosłuchacze, interesujący się bliżej sadownictwem, pamiętają zapewne cykl pogadek, wygłoszonych na ten temat przez p. Tadeusza Daszewskiego w roku ubiegłym. Cykl ten był już również w bieżącym roku powtarzany, spotykając się zawsze z dużym uznaniem i zainteresowaniem słuchaczy wiejskich. Najbliższa pogadanka na tematy sadownicze pt.: „Jak zwiększyć wydajność naszych sądów” nadana zostanie w niedzielę dn. 24 lipca o godz. 15,45, w której prelegent, świetny fachowiec w tej dziedzinie poruszy aktualne zagadnienia w sadownictwie i przypomni właścicielom sądów ich zadania i obowiązki, których wykonanie zapewnić będzie mogło właściwe rezultaty.

Ważniejsze audycje radiowe

Od dnia 24 do dnia 30 lipca 1938 r.

NIEDZIELA, dnia 24 lipca 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

7,15 — Audycja poranna; 9,15 — Regionalna transmisja z Krzemienia (nabożeństwo i reportaż); 13,00 — „Miłość w życiu Orzeszkowej” — szkic literacki; 13,20 — Muzyka obiadowa; 15,00 — Audycja dla wsi; 16,30 — „Wczel”, słuchowisko; 17,40 — Tygodnik dźwiękowy; 18,10 — Podwieczorek przy mikrofonie; 20,05 — Koncert skrzypcowy d-moll Roberta Schumanna; 21,00 — „Melomani” — wesoła audycja z Katowic; 21,30 — Transmisja fragm. pierwszego meczu pływackiego Polska — Finlandia; 22,10 — „Dina” — wadził na motywach komedio-opery.

Radio wileńskie.

8,35 — Program na dzisiaj; 8,40 — Wiadomości rolnicze; 9,05 — Gawęda świetlicowa; 11,45 — „Teatry w Grodnie, Stonimie i Nieświeżu za Stanisława Augusta” — felieton; 12,03 — Poranek muzyczny; 20,00 — „Ciątka Albinowa wygrywa milion” — wieczorynka; 20,35 — Wileńskie wiadomości sportowe; 21,50 — Muzyka taneczna.

PONIEDZIAŁEK, dnia 25 lipca 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

6,15 — Audycja poranna; 9,03 — Audycja południowa; 15,15 — „Moje wakacje” — powieść Starożytności dla dzieci; 16,45 — Prowancja — kraj śpiewającego świerszcza — felieton; 18,30 — Audycja Legii Akademickiej; 19,00 — „Żołnierz w piosence” — piosenki; 21,00 — Audycja dla wsi.

Radio wileńskie.

8,55 — Program na dzisiaj; 15,30 — Czar na wieś — nowela; 17,00 — gawęda regionalna Leona Wołkajki; 17,45 — Skrzynka ogólna — prowadzi Tadeusz Łopatewski; 17,55 — Program na wtorek 21,00 — O węgierskiej wylegarni ryb — pogadanka.

WTOREK, dnia 26 lipca, 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

6,15 — Audycja poranna; 12,03 — Audycja południowa; 15,15 — Zagadka geograficzna dla dzieci; 16,45 — Motocyklem po Polsce — opowiadanie; 21,00 — Audycja dla wsi.

Radio wileńskie.

8,55 — Program na dzisiaj; 17,00 — Pogadanka aktualna; 17,55 — Program na środę; 21,10 — Orkiestra mandolinistów „Kaskada”.

ŚRODA, dnia 27 lipca 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

6,15 — Audycja poranna; 12,03 — Audycja południowa; 15,15 — Audycja dla dzieci; 16,45 — Dlaczego i jak wojska studiują historię — odczyt; 21,00 — Audycja dla wsi.

Radio wileńskie.

8,55 — Program na dzisiaj; 17,00 — „Nad brzegami wielkiej wody” — słuchowisko Wandy Dobaczewskiej; 17,45 — Z naszego kraju: „Wczoraj, dziś i jutro wsi Cyncewicz” — pogadanka Witolda Rodziewicza; 17,55 — Program na czwartek; 21,00 — Przegląd prasy rolniczej.

CZWARTEK, dnia 28 lipca 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

6,15 — Audycja poranna; 12,03 — Audycja południowa; 15,15 — „Moje wakacje” — opowieść Starożytności dla dzieci; 16,45 — Spółdzielnia turystyczno-leśniskowa — felieton; 18,10 — Wiązanka śląskich pieśni ludowych; 18,30 — „Trwoga w San Antonio” — premiera słuchowiska; 21,00 — Audycja dla wsi.

Radio wileńskie.

8,55 — Program na dzisiaj; 15,30 — Mała skrzyneczka — prowadzi Ciecilia Hala; 17,00 — „Z przemysłu leśnego” — pogadanka; 17,45 — Pogadanka aktualna; 17,55 — Program na piątek; 21,00 — Audycja dla rolników: „Podorywki” — pogadanka inż. Józefa Steckiewicza.

PIĄTEK, dnia 29 lipca 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

6,15 — Audycja poranna; 12,03 — Audycja południowa; 15,15 — Pomorskim szlakiem wodnym — pogadanka; 18,00 — Wachlarz elektryczny — pogadanka; 20,55 — Audycja dla wsi.

Radio wileńskie.

8,55 — Program na dzisiaj; 17,55 — Program na sobotę; 20,55 — Czytanka wiejskie „Książki” — nowela Kazimierza Tetmajera; 22,05 — Wycieczki i spacer — prowadzi Eugeniusz Piotrowicz.

SOBOTA, dnia 30 lipca 1938 roku.

Radio ogólnopolskie.

8,55 — Program na dzisiaj; 17,55 — Program na niedzielę; 21,00 — Czytanka wiejskie „Książki” — nowela Kazimierza Tetmajera (dokończenie).

Radio wileńskie.

6,15 — Audycja poranna; 12,03 — Audycja południowa; 15,15 — Słuchowisko dla dzieci: „Dolina czarnego potoku”; 16,45 — Jak nie należy podróżować — felieton; 17,00 — Polska kapela Ludowa F. Dzierżanowskiego; 18,45 — „Mazowsze w poezji” — kwadrans poetycki; 20,00 — Audycja dla Polaków za granicą; 21,00 — Audycja dla wsi; 21,10 — Na polską nutę — audycja muzyczna; 22,00 — Godzina niespodzianek.

Program radiowy dla wsi

Od dnia 24 do 30 lipca 1938 roku.

W niedzielę, 24 lipca w porannej audycji dla wsi, o godz. 8,15 „Gawęda Rolnicza”; O godz. 9,00 inż. Stefan Chyrczakowski wygłosi z Łodzi pogadankę pt.: „Łódź jako rynek zbytu dla artykułów rolnych”. Popołudniowa audycja dla wsi rozpocznie się o godz. 15,00 — „Przegląd rynków produktów rolnych”. O godz. 15,15 — audycja dla młodzieży wiejskiej pt. „Pomoc w nagłych wypadkach” w opracowaniu Tadeusza Kosteckiego. O godz. 15,45 — Tadeusz Daszewski wygłosi pogadankę pt. „Jak zwiększyć wydajność naszych sądów”; O godz. 16,00 — transmisja regionalna z Krzemienia.

W poniedziałek, dn. 25 lipca o godz. 21,00 z Wilna wygłoszona zostanie pogadanka pt. „O węgierskiej wylegarni ryb”, w której dr. Kazimierz Passowicz mówi będzie o najwazniejszych metodach racjonalnej hodowli ryb, a która opierać się musi na odpowiednio do tego celu przygotowanych zakładach wylegowych. Autor przytaczając przykład tego rodzaju wzorowego zakładu, poświęci szereg uwag Państwowemu Wylegarni Ryb Lososio-watych nad jeziorem Wigry.

We wtorek, dnia 26 lipca o godz. 21,00 „Skrzynka rolnicza” inż. W. Tarkowskiego.

W środę, dnia 27 lipca o godz. 21,00 — z Poznania nadany będzie „Przegląd prasy rolniczej” w opracowaniu inż. Henryka Nowodniczańskiego.

W czwartek, dnia 28 lipca o godz. 21,00 — praktyczna pogadanka Fortunata Starzyńskiego pt. „Warunki opłacalności nawozów pomocniczych”.

W piątek 29 lipca o godz. 21,00 „Skrzynka rolnicza” inż. W. Tarkowskiego.

W sobotę, dnia 30 lipca o godz. 21,00 — Jadwiga Zielenkiewicz-Kocanowa wygłosi felieton prawnospołeczny, pt. „Sprzedaż”.

Ochotnicze straż pożarne wojew. wileńskiego dzielnie spełniają swoje obowiązki

W tych dniach zostały zinspekcjonowane przez zastępcę naczelnego inspektora i inspektora okręgu 32 straż pożarne województwa wileńskiego.

Inspekcjonujący stwierdzili dobry stan gotowości bojowej straży i w większości wzorowy stan sprzętu i remiz strażackich. Wszędzie spotkano się z wielkim zapalem i zdyscyplinowaniem szeregow strażackich.

ROLNICY

zaopatrujcie się wcześniej w NAWOZY SZTUCZNE, NASIONA, NARZĘDZIA ROLNICZE

w Centrali Spółdzielni Rolniczo-Handlowych

w Wilnie—ul. Mickiewicza 19, tel. 2-56 (Dojazd furmanek od ul. Cichej)

W FILIACH CENTRALI SPÓŁDZIELNI ROLNICZO-HANDLOWYCH:

w Oszmianie — ul. Piłsudskiego 19, tel. 16.

w Sołach — Magazyn Zbożowy, tel. 3.

w Horodzieju — ul. Szosowa 5, tel. 41.

w Mirze — tel. 14.

CENY OGŁOSZEŃ: za 1 wiersz milimetrowy przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 20 gr. Ogłoszenia seryjne w/g umowy. Ogłoszenia drobne 15 gr. za wyraz; dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Ogłoszenia tabelaryczne, cyfrowe i specjalne o 20% drożej. Układ przed tekstem i w tekście 4-linowy, za tekstem 8-linowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.